DZIEŃ WARSZAWY

POPOŁUDNIOWE PISMO CODZIENNE

ROK III — DZIS 4 STRONY — Warszawa, czwartek 16 września 1943 — NR.680

8-a armia brytyjska posuwa się błyskawicznie naprzód

WOJSKA SOJUSZNICZE ZAJĘŁY CAPRI

Amerykanie poprawiają swe pozycje pod Salerno

LONDYN.16.9.43. Na południe od Neapolu trwają w dalszym ciągu zacięte walki o przyczółek Salerno.Obie strony dokonywały gwałtownych natarć,w rezultacie których sojusznicy poprawili swe pozycje,mimo że 3 niemieckie dywizje,które dotychczas brały udział w walkach,zostały wzmocnione przez czwartą,29 dywizję zmotoryzowaną,ściągniętą gwałtownie z innego odcinka frontu.Posiłki i uzupełnienia sojusznicze napływają pośpiesznie.Silne wsparcie daje oddziałom sojuszniczym bombardowanie z morza oraz lotnictwo.Naloty powietrzne na wybrzeże Salerno,wspierające 5-ą armię amerykańską,należą do najcięższych działań powietrznych,prowadzonych dotychczas przez lotnictwo sojusznicze z baz północno-afrykańskich.Samoloty wszystkich typów dokonywują setek ataków wzdłuż 25-kilometrowego frontu od Salerno do Eboli. Operacje powietrzne trwają pełną dobę bez przerwy.Niemcy stawiają słaby opór działaniom bombowców.Artyleria przeciwlotnicza strzela mało,a formacje myśliwców niemieckich są słabe.Sojusznicy nie stracili we wczorajszych działaniach lotniczych ani jednej maszyny.

8-a armia brytyjska,napierając w kierunku północnym,zajęła miejscowość Belvedere na zachodnim wybrzeżu północnej Kalabrii,a następnie dotarła do punktu odległego już tylko o 100 km. od Salerno. W ciągu ostatnich 24 godzin 8-a armia posunęła się o 60 km naprzód.

Morskie jednostki sojusznicze zajęły wyspę Capri w Zatoce Neapolitańskiej.Obronę wyspy pozostawiono w rękach włoskich jednostek morskich,które współdziałają z flotą sojuszniczą.

Flota sojusznicza wspiera również pochód 8-ej armii wzdłuż kalabryjskiego wybrzeża i w okręgu Taranto,gdzie również wojska sojusznicze posuwają się szybko w kierunku północnym.

NIEMCY POGWAŁCILI NEUTRALNOŚĆ WATYKANU

LONDYN.16.9.43.Ze Szwajcarii donoszą,że w nocy z wtorku na środę niemieckie wojska spadochronowe wkroczyły na Plac Św. Piotra w Rzymie i objęły nadzór nad posiadłościami państwa papieskiego.

W ten sposób wojska niemieckie pogwałciły terytorium neutralnego państwa papieskiego,a Ojciec Św. i kuria apostolska stały się więźniami.

WOJSKA SOWIECKIE ZDOBYŁY NIEŻYN

Rosjanie znajdują się o 110 km. od Kijowa

LONDYN.16.9.43.Wczoraj wieczorem Stalin w rozkazie dziennym ogłosił,że wojska sowieckie zdobyły Nieżyn,ostatni węzeł kolejowy na linii do Kijowa, 116 km. od stolicy Ukrainy. Nieżyn został zdobyty po dwudniowych krwawych walkach.Również na Ukrainie północnej Rosjanie posuwają się na Kijów z okolicy miasta Bachmacz.Rozbili oni tam cztery dywizje niemieckie.Przednie straże sowieckie zbliżają się do miasta Pryłuk i miasta Romny.Zaciekłe walki trwają na zachód od Krasnoarmiejska wzdłuż drogi,prowadzącej do Pawłogradu.

Na południe od Briańska trwa zacięta bitwa wzdłuż brzegów Desny.Przednie straże sowieckie ufortyfikowały zdobyty przyczółek i walczą o przejście dla głównych sił sowieckich.Mimo zaciętych przeciwnatarć niemieckich Rosjanie posuwają się na zachód od Briańska.Obecnie zagrażają już z czterech kierunków miejscowości Rosławl /130 km. na północo-zachód od Briańska/ na linii kolejowej stanowiącej jedyną drogę odwrotu Niemców z pod Briańska.

BOMBARDOWANIE REJONU PARYŻA

LONDYN.16.9.43. Amerykańskie latające fortece przeprowadziły wczoraj wielki nalot na fabryki lotnicze pod Paryżem.

P i e r w s z y   w y s t ę p   M u s s o l i n i e g o

LONDYN.16.9.43. W dniu wczorajszym jedna z rozgłośni niemieckich ogłosiła odezwę Mussoliniego, wydaną na rozkaz Hitlera i zapowiadającą utworzenie republikańskiej partii faszystowskiej. Mussolini nie odczytał osobiście tej odezwy, a jej tekst nie wspomina o t.zw. faszystowskim rządzie narodowym, którego utworzenie Niemcy zapowiedzieli tydzień temu. Tekst odezwy brzmi: "Z dniem dzisiejszym 15 września 21 roku ery faszystowskiej obejmuję z powrotem naczelne kierownictwo faszyzmu we Włoszech. Na tymczasowego sekretarza republikańskiej partii faszystowskiej wyznaczam Alexandra Pavoliniego".

7 skutków poddania się Włoch

LONDYN.16.9.43. Jeden z londyńskich komentatorów wylicza 7 następujących skutków kapitulacji Włoch: 1. flota włoska prawie nietknięta znajduje się bezpiecznie w rękach sojuszników, a 3 ważne włoskie bazy morskie są zabezpieczone przez wojska alianckie, 2. armia włoska w przeważnej części zwróciła swą broń przeciw Niemcom, 3. naród włoski prawie powszechnie zademonstrował swą nienawiść do Niemców, 4. król i rząd włoski użyli wszystkich swych wpływów dla zwalczania Niemców, 5. liczne włoskie lotniska znalazły się w rękach ~~sprzymierzonych~~, 6. obrona Bałkanów przez Niemców została niezwykle utrudniona, 7. lotnictwo sprzymierzone angażuje Luftwaffe w ciężkie walki, w których ponosi ona olbrzymie straty. Ponadto Hitler zmuszony jest dzisiaj do okupowania wielu miast na terytorium Włoch, które dotychczas znajdowały się pod całkowitą jego kontrolą bez żadnego wysiłku ze strony Gestapo.

Niemcy grożą wasalom

LONDYN.16.9.43. Radio niemieckie ostrzegło wczoraj Rumunów, aby nie próbowali oni naśladować Włochów.

Speaker niemiecki oświadczył: "Niemcy płacą lojalnością za lojalność, lecz jeśli zostaną zdradzeni - zemsta ich jest straszliwa!"

Ciekawe, czy strach przed Niemcami będzie nadal terroryzował Rumunów.

NA MARGINESIE

Briańsk znajdował się w rękach niemieckich od października 1941 roku. Zajęcie Briańska uznane zostało wtedy przez propagandę niemiecką za jedno z największych zwycięstw. 19 października 1941 r. speaker rozgłośni berlińskiej powiedział: "Historycy stwierdzą, że w Briańsku został złamany kręgosłup sowiecki."

Tak mówili Niemcy dwa lata temu. Od tego czasu Briańsk stał się jedną z najważniejszych baz niemieckich dla wszystkich działań wojennych na środkowym odcinku frontu, miasto to posiada bowiem wyjątkowo dobre drogi i koleje. Niemcy zamienili Briańsk na największy arsenał całego frontu. Urządzono tam również wielkie warsztaty reperacyjne.

AMERYKANIN SKŁADA HOŁD POLSCE

LONDYN.16.9.43. W Stanach Zjednoczonych w Filadelfii odbyło się zebranie, na którym przemawiał były ambasador Stanów Zjednoczonych w Polsce Bullit. Nawiązał on do przemówienia Paderewskiego, wygłoszonego przed 26 laty w Filadelfii. Bullit słuchał wówczas tego przemówienia, jako młody człowiek, który w charakterze korespondenta wojennego zwiedzał niedawno nasz kraj. "Dwie rzeczy pozostały niezmienne od tego czasu - powiedział amb. Bullit - duch polski i wiara Polaków a przyszłość. Widziałem Polaków w Polsce, we Francji i w Tobruku. Znam ich dobrze. Od roku 1919 do roku 1939 Polska zrobiła wprost zdumiewające postępy. Każdy uczciwy człowiek na świecie winien jest głęboką wdzięczność Polsce za jej opór przeciw Hitlerowi. Ten objaw odwagi sprawił, że obecnie narody Europy żyją nadzieją wolności. Naród amerykański nigdy nie godził się na pogląd, że siła stoi ponad prawem lub że wielkie narody powinny mieć specjalne przywileje. Ameryka nie weźmie udziału w żadnym urządzeniu świata, któreby wtrącało do niewoli ludy europejskie. Przed Polską stoi olbrzymie zadanie odbudowy, a Polacy temu zadaniu podołają."

ODEZWA PEŁNOMOCNIKA NA KRAJ RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

RODACY! Społeczeństwo polskie, wstrząśnięte tragicznym zgonem gen. Sikorskiego, odczuwa potrzebę uczczenia historycznych zasług zmarłego Wodza Narodu. Ponieważ Sikorski był człowiekiem czynu – niech czyn będzie wyrazem uczczenia Jego pamięci.

Gen. Sikorski aż do chwili tragicznej śmierci walczył o powrót do Polski ziem wschodnich, zagrabionych przez Rosję, walczył też o Polskę silną na zachodzie.

Ziemie te wymagają dziś natychmiastowej od całego społeczeństwa pomocy. Zatym całe społeczeństwo niech pospieszy z pomocą Polakom ziem granicznych, składając na nich dar na fundusz im. gen. Władysława Sikorskiego.

Ludność polska ziem wschodnich, wyniszczona przez bolszewików w okresie pierwszej okupacji, dziś przechodzi drugą gehennę. Okupant niemiecki bezpośrednio i rękami zdrajców chce zupełnie wytępić Polaków na ziemiach wschodnich. Ziemie te stały się widownią nierównej walki uzbrojonych band z bezbronną ludnością polską. Płoną polskie wsie. Polacy są mordowani, wyrzynani w pień. Niedobitki wiejskiej ludności polskiej chronią się do miast, gdzie żyją w ostatecznej nędzy, wpadając tam często w ręce niemieckie.

Ludność polska ziem zachodnich poddana została od pierwszej godziny okupacji niemieckiej nie słabnącemu ani na chwilę terrorowi. Rodziny polskie rozbite. Inteligencja wytępiona doszczętnie. Cała własność polska zrabowana. Język polski sponiewierany. Nędza w każdym polskim domu. Mimo wszystko Polacy na tych ziemiach trwają z całą świadomością, z całą mocą. Ich wzrok zwrócony jest ku nam.

POLACY! Z rodakami naszymi na ziemiach wschodnich i zachodnich podzielimy się ostatnim groszem. Pokażemy wszystkim, że aż do ostatniego tchu potrafimy walczyć o losy całego narodu.

Niech nikogo nie zabraknie! Niech ofiarność nasza będzie generalną mobilizacją wszystkich Polaków. Niech wysokość ofiary, dziś materialnej, uzmysłowi wrogowi, jak wielka jest siła moralna Narodu, jak wielka będzie ona w chwilach przełomowych!

Niech ofiarność nasza będzie wyrazem nieugiętej woli posiadania ziem wschodnich i zachodnich i powrotu na te ziemie.

Powołałem w tym celu Komitet uczczenia pamięci gen. Sikorskiego, który pod Hasłem "Naród Ziemiom Granicznym" zorganizuje zbiórkę na fundusz im. gen. Sikorskiego.

PEŁNOMOCNIK NA KRAJ RZĄDU RZECZYPOSPOLITEJ

Wpłacone ofiary będą kwitowane w prasie podziemnej pod hasłami lub inicjałami, wskazanymi przez ofiarodawców.

RADIO donosi:

Prezydent Roosevelt ogłosił, że prace przygotowawcze do konferencji Roosevelt-Churchill-Stalin rozwijają się pomyślnie.

Na wyspie Rodos rozgorzały zacięte walki między oddziałami niemieckimi i włoskimi.

Wszystkie włoskie partie polityczne ogłosiły manifest, wzywający Włochów do wyrzucenia Niemców.

Wiceprezydent St. Zjednoczonych Wallace konferował w Chicago z 50 reprezentantami organizacji polskich.

Komentator radia londyńskiego powiedział: "Hitler dostał w ręce Mussoliniego. Może go sobie trzymać. My zato mamy włoską flotę."

Brytyjscy jeńcy wojenni, którzy zostali zwolnieni z obozów w północnych Włoszech, znajdują wszędzie opiekę i pomoc ludności włoskiej.

Członkowie francuskich organizacji bojowych przecięli ważną linię kolejową, łączącą Francję południową z północnymi Włochami.

Według wiadomości ze Sztokholmu Niemcy wysłali 1.000 oficerów norweskich, niedawno aresztowanych do jednego z obozów koncentracyjnych na terenie Polski.

Japończycy skonfiskowali 19 statków włoskich.

Ziemia krakowska walczy

Ostatnie miesiące zaznaczyły się szczególnym wzrostem oporu i walki z okupantem na ziemi krakowskiej. Wiadomości o tym napływają coraz częściej. Podkreślić przy tym trzeba, że wzmożenie się tej walki nastąpiło nie tylko w samym Krakowie, ale niemal we wszystkich powiatach krakowskiego. akt ten należy powitać z radością tym bardziej, iż krakowskie uchodziło w opinii wielu za jeden "najspokojniejszych"terenów .

I tak, w ciągu miesiąca sierpnia w akcji rozbrajania Niemców oddziały Sił Zbrojnych zdobyły na terenie Krakowa 31 pistoletów i 4 karabiny. Ponadto spalono 3 baraki przeznaczone dla ludności wywożonej do Niemiec.

W Zołonie /pow. Łańcut/ grupa bojowa w sile 50 osób otoczyła w samo południe dwa budynki urzędowe, rozpędzając komisję Arbeitsamtu, sporządzającą spisy ludności na wyjazd do Rzeszy, spaliła akta tej komisji, a ponadto akta komisji kontyngentowej i inne dokumenty gminne. W czasie tej akcji zastrzelono jednego żandarma niemieckiego i 2 członków komisji A-amtu. Po dokonaniu akcji grupa wycofała się. Wszyscy uczestnicy byli doskonale uzbrojeni w broń maszynową.

We wsi Penkal Mała /pow. Sucha/ zlikwidowano konfidenta Gestapo, Staszica.

W Rujbrocie /pow. Bochnia/ zastrzelono volksdeutscha przeznaczonego do ściągania kontyngentów.

We wsi Lipowiec pod Żywcem zlikwidowano wójta Pietruszkę, znanego donosiciela i szkodnika sprawy polskiej.

Na pociąg kolei wąskotorowej, wiozącej z Proszowic bydło kontyngentowe, przeznaczone do Niemiec, napadł nieznany oddział, otwierając wszystkie wagony, wskutek czego rozeszło się po okolicy około 150 sztuk krów i cieląt. Większość z nich schwytała miejscowa ludność i odpowiednio ukryła lub wybiła.

Na szosie Wojsław- Mielec zastrzelono konfidenta Gestapo w Mielcu, Władysława Smacznego. Zamachowiec został w pociągu zastrzelony, przy czym w pościgu wyróżnił się b, policjant Machała.

Na stacji kolejowej Czarna między Dębicą a Tarnowem, grupa bojowa złożona z 11.mężczyzn dokonała napadu na niemiecki transport wojskowy. W czasie akcji wywiązała się strzelanina, w której zginął jeden z napastników - reszta wycofała się.

Jak wynika z meldunków, na terenie krakowskiego stosuje się również karę chłosty wobec tych, co wysługują się okupantowi. We wsi Biała Woda karę taką wymierzono miejscowemu sołtysowi Baranowi, we wsi zaś Zawadka sołtysowi Jóżewskiemu.

Ze spichrza zbożowego w Skalmierzu /miechowskie/ nieznani sprawcy zabrali 100 metrów kontyngentowego zboża.

"Zepchnięcie do polskości"

Przez cały czas okupacji usiłują Niemcy wywołać stworzonymi przez siebie warunkami taką atmosferę,by w niej przynależność do polskości uchodziła za hańbę i moralną degradację.Dla tego też powodu stosuje się ostatnio - obok przewidzianego prawem wymiaru sprawiedliwości - również skreślenie z Niemieckiej Listy Narodowej i "zepchnięcie do polskości " za niektóre wykroczenia. Jest to jeszcze jeden przyczynek do badań nad zboczeniami umysłowości t.zw. prawodawstwa i wogóle kultury niemieckiej XX wieku. Swoją drogą należy się obecnie obawiać poważnego wzrostu "przestępczości" tego właśnie rodzaju na Ziemiach Zachodnich.

Bankructwo akcji "wydajnych Polaków"

Wyniki akcji "związku Polaków wydajnie pracujących" kompromitują poprostu Greisera. Pokonany on został biernym oporem i postawą ludności polskiej.Akcję "związku" przeprowadzono nieśmiało,dokonując próbnych sądowań terenu. Jedno jest pewne: tak,jak akcja "związku" w niczym nie osłabiła zdecydowanej postawy społeczeństwa polskiego, tak też w niczym nie zmieniła ona ani nie podważyła obowiązującej w "Okręgu Warty" zasady "pan i parobek" - niemieckiej nadrzędności i polskiego niewolnictwa.

OUN grozi nauczycielom

Nauczyciele polscy w Małopolsce wschodniej otrzymują takie "nakazy": "Nakaz.Nakazujat siaproklatomu Lachowi .... uczytelowu w .... opustyty nehajno ukrajinsku hałyćku powidomiały ne wilno, bo smart bude nechajna.

O.U.N. "

POKWITOWANIA: D.E. 50,Pigułka 30,K.T. 40, Róża 30,Kęp 20,Sta - Ha 90,Szmondek 20,Z.S. L. farba i papier, Krystyna farba i matryce,Kuba I 200, Zemsta 10,Boboli 10,Stec 60,-Kolka 80.